

Kihelyezett szakosztályülés

Az Erdők a Közjóért Szakosztálya kihelyezett ülését tartott a Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt. területén. A találkozót november 4-én Pusztavámon, a Malomerdő Panziónál volt, ahol *Kocsis Mihály* vezérigazgató ismertette a zrt. tevékenységét. A 200 főt foglalkoztató társaság alaptevékenységei körébe tartozik az erdő- és a vadgazdálkodás mellett a fafeldolgozás és faszéntermelés is, melyet öt erdészete és egy fűrészház segítséggel valósít meg. A vezérigazgató elmondta, a sikárosi fűrészház jelenleg nem nyereséges, de egyelőre nem tervezik a bezárását. Évente mintegy 10-15 ezer m³ faanyagot dolgoznak fel az üzemben, melynek közel 80%-át a cseréltölgy teszi ki. Az erdőgazdálkodás területén évente összesen 100 ezer m³ faanyagot termelnek ki. A társaság a Vértesi Erőmű Zrt. beszállítói közé tartozik, így az erőmű jelenlegi gondjai miatt az új piacok felderítése is folyamatban van. *Kocsis Mihály* elmondta, a kedvező turisztikai adottságokkal rendelkező terület kihasználása érdekében a közönségkapcsolatok és az erdei iskoláztatás is fontos része feladataiknak. Megnéztük a majki kamalduli remeteséget. Az itáliai Szent Romuald (951-1027) által 980 körül alapított bencés szellemiségű remeterend tagjai az 1730-as évek közepén érkeztek Majkpusztára. A remeteséget 1733-ban a vidék birtokosa, Esterházy József alapította, 1200 holdas pusztát, tavakat és malmokat adományozva a rendnek. A némaságot fogadó kamalduli szerzetesrend majki remetése a hallgatás szimbólumaként jött létre; a házak Rákóczihoz hű magyar arisztokrata családok adományaiból épültek. A remetesség tízenhét remetelakból áll, a házak homlokzatán látható az adományozó család címere. A cellaházakban egy-egy szerzetes élt, aki imádkozással, illetve a ház előtti gyógynövénykert gondozásával töltötte idejét. A termesztett gyógynövényeket feldolgozták, teákat, porokat, kenőcsöket készítettek belőlük. A remeték egymással sem beszélhettek, hallgatási fogadalmuk alól csak évente kétszer, a karácsonyi és húsvéti ünnepek alkalmával kaptak feloldozást, amikor három-három napot közösségen

tölthettek. A rend önfenntartó volt, földművelésből és jótékonyági adományokból élt. A gazdálkodást fel nem szentelt barátok végezték, akik szintén némasági fogadalmat tettek, az ő feladatuk volt a beteg remetéről való gondoskodás is. A remetesség területén lévő templom alapjait 1753-ban tették le, melynek mára csak a tornya maradt meg, az épület falait a környékbeliek széthordták. A kolostor épületében kapott helyet a refektórium, a könyvtár, a levéltár és a gyógyszertár is, illetve egy vendégfogadó is működött itt. Majk 1770-ben kapta meg a perjelség címet.

Miután 1782-ben II. József császár feloszlatta a rendet, a szerzetesek egy része Magyarországon maradt, mások Lengyelországban folytatták működésüket, ahol a mai napig megtalálhatóak a kamalduli szerzetesek. 1806-ban gróf Esterházy Károly vette meg a majki birtokot, ahol később posztógyárat létesítettek, a cellaházak ekkor a munkások szálláshelyül szolgáltak. A kamalduli remetesség az 1980-as évektől vált turisztikai látványossággá, 2001-től a Műemlékek Nemzeti Gondnokságának kezelésében van. A tervek szerint uniós forrásból 2012-ig elkészül a kolostor épületének helyreállítása az eredeti funkciók alapján, valamint az egykori gyógynövénykert is rekonstruálják.

A szakosztályülés következő állomása Várgesztes volt, ahol Bozzay Atila, a vár jelenlegi üzemeltetője kalauzolt minket. A XIV. században épült vár a vértesi várendszer egyik legjelentősebb láncszeme volt, az első írásos emlékek a Csákok birtokaként említik a területet. Ebben az időben királyi vár volt, főleg vadászatok idején tartózkodtak itt királyaink. Védel-

mi szerepet később kapott, a török elleni harcban. Az 1529-es ostroma sikertelen volt, először 1543-ban foglalták el a törökök. 1605-ben végleg magyar kézre került a vár, mely a XVII. század közepéig még védhető állapotban volt. Ezután harcászati jelentőségét elvesztette és lassú pusztulásnak indult. 1945-ig az Esterházy család tulajdonában maradt. A Magyar Állam tulajdonaként a várat 1960-63 között tárták fel és építették újjá, ekkor került kialakításra az alsó szinten a várpresszó és az étterem, illetve a felső szinten lévő turistaszálló.

Másnap a Tatai Bányászati Múzeum Szabadtéri Bányászati Múzeum – Ipari Skanzen kiállítóhelyét tekintettük meg. A nemzetközi szinten is egyedülálló bemutatóhely a térségben egykor jelentős szénbányászat emlékét őrzi, a bányászok élet- és munkakörülményeit hivatott bemutatni a bányász-hagyományok életben tartása érdekében. A tatai bányai medencében létesített 26 akna és 5 külfejtés közül ma már csak egyetlen akna látható, melyet 1988-ban szabadtéri bányászati múzeummá alakítottak át. A XV-ös akna főbb külszíni létesítményei mind eredeti

állapotukban maradtak fenn és jól szemléltetik az egykor itt zajló bányászati tevékenységet. *Kovács Éva*, a tatai bányászati múzeum múzeumpedagógusa elmondta, az iskolában az ide látogató gyerekcsoportok különböző foglalkozásokon vehetnek részt, ahol drámapedagógiai eszközök segítségével élhetik át a régi korok iskolájának hangulatát. A skanzen megtekintése után a szakosztályülés a tatai Pikkant étteremben folytatódott, ahol *Kovácsné dr. habil Németh Mária* tanszékvezető főiskolai tanár tartott előadást az „Erdei iskolák szerepe a közjóléti feladatok megvalósításában” címmel. *Kovácsné dr. habil Németh Mária* 1995-ben dolgozta ki azt az erdőpedagógiai oktatási programot, melynek alapján 1996-ban a Ravazdi Erdei Iskolai Oktatóközpont megkezdte működését a Kisalföldi Erdőgazdasági Rt.-vel együttműködésben. *Kovácsné dr. habil Németh Mária* „Az erdőpedagógiától a környezetpedagógiáig” című 2010 decemberében megjelenő könyvében foglalta össze az ezzel kapcsolatos tudnivalókat.

Kép és szöveg: **Papp Mónika**